

*Щебликіна З.В.
старший викладач
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького*

*Брик С.В.
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького*

РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ САМОМЕНЕДЖМЕНТУ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНИХ ПІДПРИЄМСТВ

У сучасному динамічному світі підприємствам необхідно постійно адаптуватися до змін, щоб залишатися конкурентоспроможними. Управлінська діяльність у цих умовах стає все більш складною та вимогливою. Для того, щоб ефективно управляти підприємством, керівники повинні не тільки мати глибокі знання та навички в галузі управління, але й бути здатними до самоменеджменту.

Результати роботи менеджера залежить не тільки від діяльності колективу, який він очолює, і апарату управління, а також і від організації власної праці.

Процес організації праці менеджера здійснюється на тій же основі, що і організація праці всього колективу. Організація праці базується на суспільних законах (закон розподілу праці, закон кооперації праці, закон переміни праці тощо) і суб'єктивних організаційних принципах (принцип ритмічності, принцип пропорційності, принцип безперервності). Але у методах організацій управління праці є і особливості, що впливають із специфіки процесів управління організацією. Вони обумовлені відокремленням управлінської праці від праці виконавчої, яка є формою прояву розподілу праці у суспільстві.[1, С. 360]

Самоменеджмент – це послідовне і цілеспрямоване використання випробуваних методів роботи в повсякденній практиці, щоби оптимально і змістовно використовувати свій час.

На рівні буденної практики самоменеджмент – це вміння людини забезпечити та підтримувати: здорове тіло; енергійність, оптимізм, життєстійкість; спокійний і збалансований підхід до життя, роботи; відпочинок для тіла, розуму. На рис. 1 перелічені уміння та навички, розвитку яких сприяє самоменеджмент.

Самоменеджмент сприяє формуванню умінь і навичок менеджера та виявляється в:

Продуманих особистих цінностях	Здатності управляти конфліктами
Правильному, чіткому формулюванні та розумінні цілей	Здатності створювати належний організаційний клімат, корпоративну культуру
Пізнанні своїх можливостей та їхніх меж	Здатності до адаптації, стійкості до змін
Ефективному використанні часу, енергії, знань	Організації комунікаційного процесу
Організації власної роботи та роботи персоналу	Умілому створенні власного іміджу
Здатності впоратися зі стресами	Можливості ефективного ухвалення рішень
Ефективному управлінні кар'єрним просуванням	Здатності створення, розвитку команд

Рис. 1. Вплив самоменеджменту на формування вмінь і навичок професійного менеджера.

Основне завдання самоменеджменту – це створення в організації культури, яка сприяє ефективній роботі та взаємодії всіх працівників.

Ефективний самоменеджмент неможливий без спільних зусиль менеджерів, керівників та працівників. Всі вони повинні бути зобов'язані працювати в інтересах підприємства, а не лише в своїх особистих інтересах.

Процес самоменеджменту можна уявляти як коло правил, що відображає зв'язок між його окремими функціями (рис. 2.).

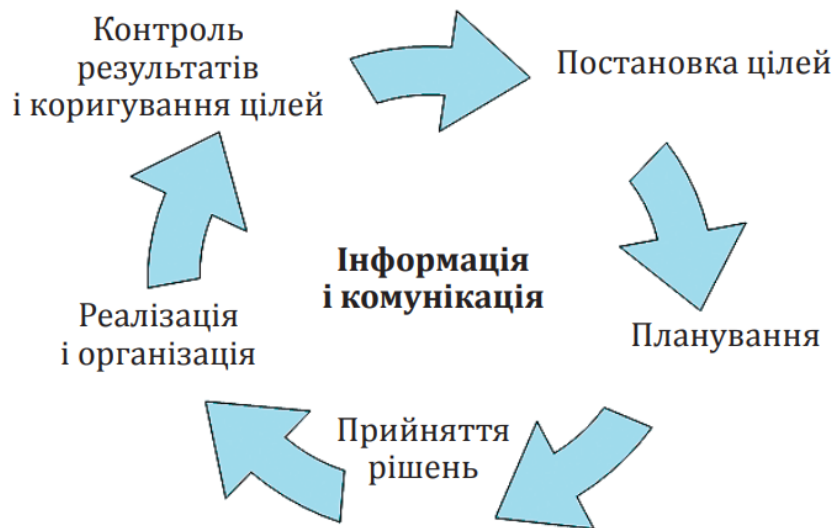

Рис. 2. Коло правил техніки самоменеджменту.

Для кожної з функцій розроблені робочі прийоми і методи їх здійснення, а також реальний результат у вигляді економії в часі. Ці функції становлять техніку самоменеджменту. [2, С. 8, 9.]

У зовнішньому колі представлені п'ять правил:

- Постановка цілей - це перший і найважливіший етап самоменеджменту. Від того, наскільки чітко і конкретно будуть поставлені цілі, залежить успішність їх досягнення.
- Планування - це процес розробки плану дій для досягнення поставлених цілей. План повинен бути реалістичним і гнучким, щоб враховувати можливі зміни.
- Прийняття рішень - це процес вибору одного з можливих варіантів дій. Прийняття рішень вимагає від людини аналізу інформації, оцінки альтернатив і вибору найкращого варіанту.
- Реалізація та організація - це процес виконання плану. Він включає в себе такі завдання, як розподіл часу, ресурсів, делегування повноважень.
- Контроль - це процес перевірки виконання плану і внесення необхідних корективів. Контроль дозволяє відстежувати прогрес і своєчасно виявляти відхилення від плану.

Керівник сучасної організації повинен докладати чимало зусиль над реалізацією цілого комплексу заходів, спрямованих на покращення ефективності самоменеджменту, оскільки він дозволяє:

- розробити науково-технічну базу самоменеджменту сучасної організації;
- розробити модель та систему реалізації самоменеджменту сучасної організації;
- забезпечити підвищення компетентнісного рівня, саморозвитку та самоудосконалення працівників у сучасній організації. [3 , С 201.]

З урахуванням усього вищесказаного можна зробити висновок, що найвищим пріоритетом для керівника сучасної організації, який прагне досягти високого рівня успіху своєї діяльності, є забезпечення постійного самовдосконалення та саморозвитку.

Необхідність мати комплекс якостей для успішних управлінців вищої ланки, володіти навичками керування своїм часом, емоціями, ефективно використовувати наявний потенціал, вміти створювати продуктивну команду, мати достатню стресостійкість, вміти протистояти різним небезпекам у процесі своєї діяльності є найважливішою передумовою для початку самореалізації і підвищення рівня не тільки власної, а й колективної ефективності.

Список використаних джерел:

1. Щєбликіна І. О., Грибова Д. В. Основи менеджменту: навч. посіб. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2015. 480 с.
2. Г. З. Леськів, Г. Я. Левків, М. М. Бліхар, В. В. Гобела, О. П. Подра, Г. В. Коваль. Самоменеджмент : Навчальний посіб. Львів : Львівський державний університет внут рішніх справ, 2021. 280 с.
3. Якимчук І. М. Особливості самоменеджменту діяльності сучасної організації *"Наукові записки Львівського університету бізнесу та права"* . 2022. № 35. С. 197-201.